

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби».
2. Агрес О. Г. Основні засоби підприємств: стан, класифікація та вартісне оцінювання. Режим доступа: [http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr/ep/2009_6/files/ekon_06_09_01_Agres.pdf].
3. Стрибуль О. В. Об'єктивна оцінка основних засобів як база для нарахування амортизації. Режим доступа: [www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum//2009_33/22.pdf].

Іванова К.В., к.е.н., доц. Масленніков Є. І.

Оборотні активи, їх сутність та особливості відображення у фінансової звітності

Розвиток ринкових відносин в Україні залежить від ефективних результатів діяльності підприємств, в досягненні яких важливе місце посідає організація обліку оборотних активів і відображення їх у фінансовій звітності.

Мета публікації – висвітлення основних моментів щодо визначення оборотних активів підприємства в нормативних джерелах та складанні фінансової звітності для забезпечення контролю за збереженням і використанням оборотних активів.

Оборотні активи – це грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу [2].

Порядок визначення та правильне формування оборотних активів на підприємстві регулюється на рівні законодавства для забезпечення узгодженого обліку оборотних активів на підприємствах всіх видів діяльності та прав власності на території України:

- П(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»,
- ПСБО 2 “Баланс”,
- П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати",
- П(с)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів»,
- П(С)БО 9 "Запаси",
- Інструкція №291 «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій».

У Балансі підприємства відображаються активи, зобов'язання та власний капітал підприємства за умови відповідності всім критеріям визнання [2]. Якщо об'єкт бухгалтерського обліку не відповідає принаймні одному із критеріїв визнання, то він не відображається у Балансі.

Активи – ресурси, контролювані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому [1].

Обортні активи складаються з двох основних груп (рис.1).

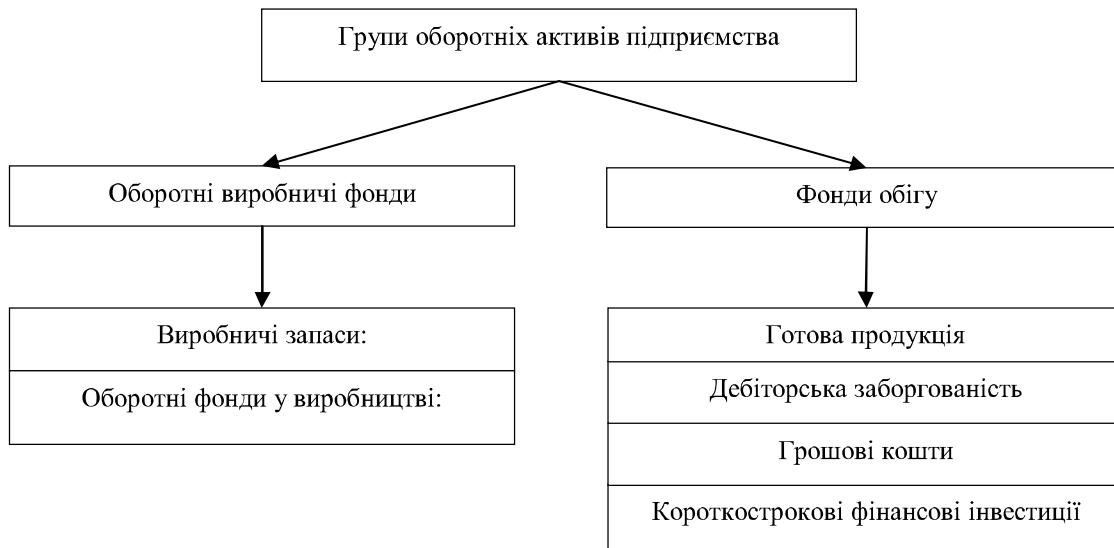

Рис. 1– Групи оборотних активів підприємства

Згідно з [1], [2], оборотні активи підприємства показуються у фінансовій звітності в балансі, звіті про рух грошових коштів та примітках до фінансової звітності підприємства. Форма №3 «Звіт про рух грошових коштів (оборотні активи) складається за даними форми №1 «Баланс» та форми №2 «Звіт про фінансові результати».

Відповідно до форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» виділяють три напрямки грошових надходжень та виплат, відповідно яких звіт ділиться на три частини:

- рух грошових коштів унаслідок операційної діяльності;
- рух грошових коштів унаслідок інвестиційної діяльності;
- рух грошових коштів унаслідок фінансової діяльності.

Як правило, основний обсяг грошових потоків припадає на операційну діяльність. Виняток – періоди отримання або надання значних за обсягом кредитів, позик або проведення операцій з фінансовими вкладеннями.

Також тісний взаємозв'язок прослідковується між Планом рахунків та формами фінансової звітності. Баланс складається виходячи з залишків на рахунках 1 – 6 класів Плану рахунків. Зв'язок Плану рахунків та фінансової звітності, який було встановлено на основі вимог [2] до змісту окремих статей Балансу та [6], відображенено у табл. 1. на прикладі оборотних активів.

Таким чином, оборотні активи — це сукупність матеріально-речовинних цінностей і грошових коштів, які беруть участь у створенні продукту, цілком споживаються у виробничому процесі і повністю переносять свою вартість на

виробничий продукт упродовж операційного циклу або дванадцяти місяців з дати балансу.

Таблиця 1 – Взаємозв’язок між статтями Балансу та рахунками Плану рахунків

Назва статті	Код рядка	Рахунки Плану рахунків, сальдо яких відображене у відповідних статтях звіту
1	2	3
Активи		
ІІ. Оборотні активи		
Запаси:	100-140	Дт 20, 21, 22, 23, 25, 24, 26, 27, 28
Векселі одержані	150	Дт 34
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:		
чиста реалізаційна вартість	160	
первинна вартість	161	Дт 36
резерв сумнівних боргів	162	Кт 38
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		
з бюджетом	170	Дт 641, 642
за виданими авансами	180	Дт 371
з нарахованих доходів	190	Дт 373
із внутрішніх розрахунків	200	Дт 377, 682, 683
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	Дт 372, 374, 375, 376, 377, 642, 65, 66
Поточні фінансові інвестиції	220	Дт 352
Грошові кошти та їх еквіваленти:	230-250	Дт 30, 31, 33, 351, 643, 644
Усього за розділом ІІ	260	Сума за рядками 100 – 160, 170 – 250

Можна зробити висновок, що при заповненні основних форм фінансової звітності на прикладі оборотних активів прослідковується постійний взаємозв’язок всіх форм, що спрощує роботу бухгалтера та мінімізує можливість допустити помилку при розрахунках. Чітко це можна простежити на рівні класів рахунків та розділів звіту, та зробити висновок, що коректне використання Плану рахунків спрощує процес складання фінансової звітності.

Тобто можна стверджувати, що в Україні створено ґрунтовну методологічну базу щодо організації, проведення і регулювання бухгалтерського обліку активів, зокрема оборотних активів підприємств.

Література:

1. Положення(стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів від 31.03.1999 №87;
2. Положення(стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»: Наказ Міністерства фінансів від 31.03.1999 №87;
3. Положення(стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати": Наказ Міністерства фінансів від 31.03.1999 №87;
4. Положення(стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»: Наказ Міністерства фінансів від 31.03.1999 №87;